TITO BUSTILLO
CENTRO DE ARTE RUPESTRE

Explora

Diverteix-te

Aprèn

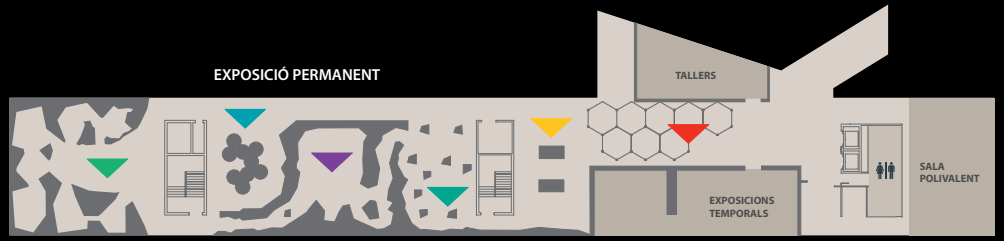

- ÀREA 1 I en despenjar-se per un avenc … Una joia de l'art paleolític
- ÀREA 2 Un massís que no ho és tant
- ÀREA 3 Caçadors i artistes
- ÀREA 4 Un llenç de més de 20.000 anys
- ÀREA 5 Descobrint tresors ocults
- ÀREA 6 D'art paleolític a patrimoni mundial

La cova de Tito Bustillo és un dels millors exemples d'art rupestre paleolític d'Asturies. La dificultat que presenta la visita de varis dels seus conjunts artístics i la necessitat de conservar l'excepcional patrimoni que conté, han dut a l'apertura del Centre d'Art Rupestre Tito Bustillo.

Al llarg del recorregut per l'exposició el visitant podrà reconeixer quan es va produir el descobriment de la cova, com es va formar, quins eren els seus habitants i com són les representacions d'art rupestre que conserva.

El Centre ofereix una amplia carta de serveis:
- Visites guiades
- Tallers
- Activitats especials
- Sala de consulta
- Sala d'exposicions temporals
- Sala polivalent
- Botiga

CENTRO DE ARTE RUPESTRE TITO BUSTILLO
Avenida de Tito Bustillo, s/n
33560, Ribadesella (Asturias)

Informació: 902 306 600 / Reservas: 985 861 255
www.centrodearterupestredetitobustillo.com
info@centrodearterupestredetitobustillo.com

ÀREA 1

I en despenjar-se per un avenc…
Una joia de l'art paleolític

EN PLENO «LONDRES PREHISTORICO»

PINTURAS RUPESTRES EN RIBADESELLA

LA «CUEVA DEL RAMO», EN ARDINES, ERA EL PUDRIDERO DE LAS REDES DEL LUGAR

El primer àmbit de l'exposició es dedica al descobriment de la cova el 1968 i a la seva repercusió als mitjans de comunicació.

A través de diversos panells es mostra un collage d'imatges amb les fotos dels descobridors, a qui es rendeix homenatge en un audiovisual que recull el testimoni de quatre d'ells.

Es fa una menció especial a Celestino Fernández Bustillo, qui va morir uns dies després del descobriment, fet que motivà posar el seu nom –Tito Bustillo- a la cova, anteriormente coneguda com Pozu'l Ramu

La sala presenta cascs i làmpades de carbur cedits pels descobridors, així com piolets i cordes utilitzades habitualment pels grups de muntanya i espeleologia.

ÀREA 2

Un massís que no ho és tant

La cova de Tito Bustillo forma part del Massís d'Ardines, uns dels sistemes kàrstics més importants d'Astúries, on es troben tanmateix d'altres Coves, algunes comunicades entre sí, com en el cas de La Lloseta i Tito Bustillo.

Una gran maqueta amb una projecció audiovisual explica l'origen i la formació d'aquest sistema kàrstic. Una taula retroil•luminada presenta un plànol de la cova de Tito Bustillo ubicant els espais més singulars i els conjunts artístics. Una projecció audiovisual mostra el recorregut per la cova al llarg de més de 700 m.

Aquesta àrea es completa amb uns panells amb l'esquema de funcionament d'un sistema kàrstic, fotos dels espais principals de la cova i les seves formacions geològiques més destacades.

Caçadors i artistes

L'àrea es dedica als autors de l'art paleolític que conserva la cova.

Les excavacions arqueològiques han revelat una ocupación molt intensa durant les fases més recents del període Magdalenià, és a dir entre 15.000 i 11.000 anys.

S'exposen reproduccions de les peces més importants trobades en aquestes excavacions, agrupades segons la seva funció: confeccionar el vestit, caçar, ornaments, etc.

Gairebé totes les peces han estat realitzades amb materials naturals, os i pedra.

Presenten l'aspecte propi dels objectes tal i com van surtir de les mans de l'artesà o de l'artista paleolític, sense cap desgast per l'ús ni la pàtina del temps, la quals cosa ofereix una imatge novedosa i diferent.

El gran interés que tenen molts dels objectes d'art moble trobats a Tito Bustillo fan que hagin tingut una atenció especial.

S'han trobat ornaments tals com conxes i petites escultures, útils ricamente decorats com arpons, atzagaies, varetes o espàtules i plaquetes de pedra gravades amb motius similars als que cobreixen les parets de la cova.

es vestien, s'adornaven, caçaven, eren artistes, eren artesans...

En algunes peces s'intueix una intencionalitat simbòlica que va més enllà del seu caràcter pràctic o ornamental; no obstant això el seu significat no es clar.

Complementa la información un audiovisual amb els testimonis dels principals investigadors de la cova.

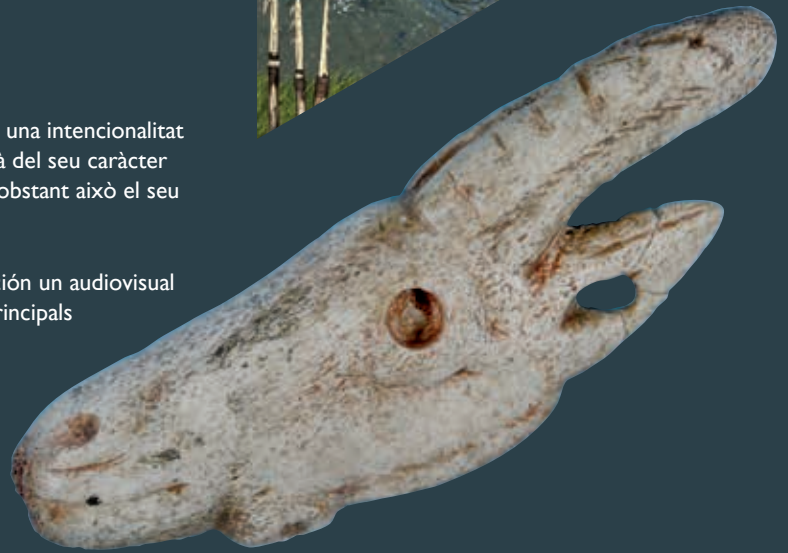

ÀREA 4

Un llenç de més de 20.000 anys

Prop de la zona d'ocupació de l'antiga entrada de la cova trobem les primeres mostres d'art rupestre, apartades, com la resta, de la llum exterior. En algunes d'elles destaca l'ús del color violeta, pigment característic de Tito Bustillo.

Al llarg d'un passadís i mitjançant un joc interactiu que imita l'ús de làmpedes de pedra per adinsar-se a la cova, s'il•luminen els aparadors i els panells que expliquen com es feia l'art rupestre i els conjunts artístics de l'entrada de la cova. Una esquerda a la paret mostra com els pigments fets servir es troben a la cova de forma natural.

Un espectacular audiovisual, sobre una pantalla de sis per dos metres, permet el visitant descobrir com es va anar formant el Panell Principal de Tito Bustillo, mostrant detalls impossibles de veure durant la visita a la cova.

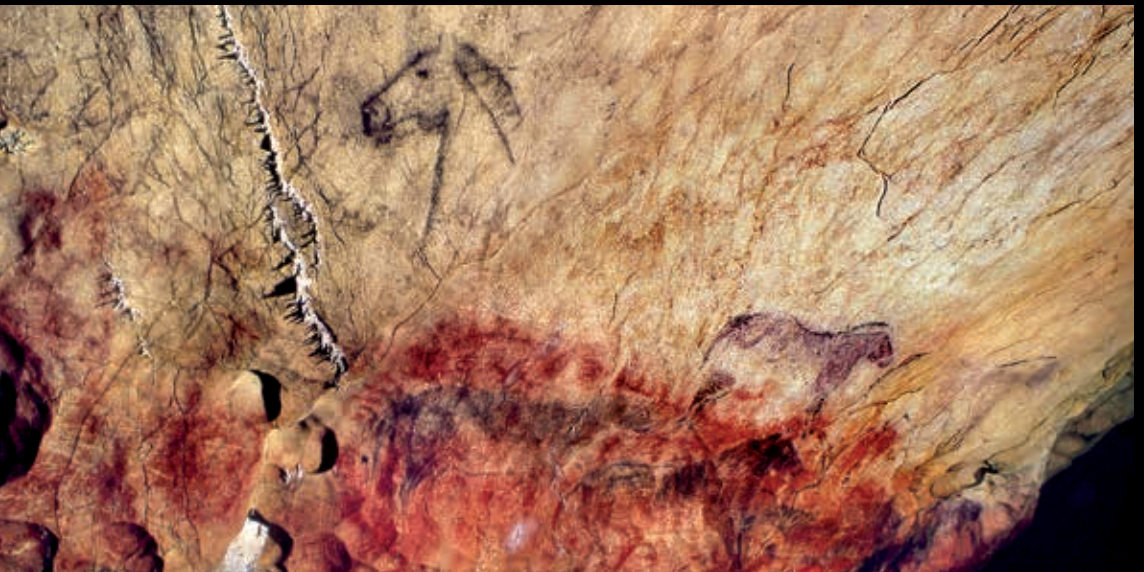

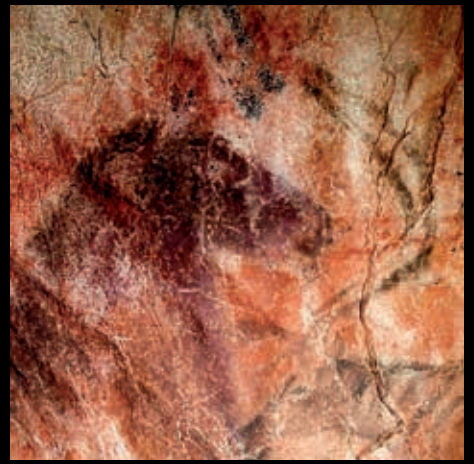

El Panell Principal és un autèntic palimpsest, una paret en la qual s'acumula i superposa l'activitat gràfica desenvolupada pels artistes paleolítics durant un període que probablement va abastar més de 10.000 anys.

En ell s'han distingit vàries fases d'execució, reconeixent-se motius anteriors al Magdalenià (fa més de 18.000 anys) i d'altres realitzats després, al llarg de diferents moments d'aquest estadi cultural.

ÀREA 5

Descobrint tresors ocults

A més dels conjunts de l'entrada, la cova de Tito Bustillo conserva uns altres nou conjunts d'art rupestre que no és possible visitar. En aquesta sala el visitant pot descobrir-los tots.

S'han recreat els tres espais més importants, la Galeria dels Antropomorfs, la Galeria dels Cavalls i la Cambra de les Vulves, tots ells precedits per una avantsala on s'explica la seva ubicació i les manifestacions d'art rupestre.

Un audiovisual reflecteix la dificultat d'accés a la Galeria dels Antropomorfs, mentre un joc de projeccions sobre una rèplica del panell de la Galeria dels Cavalls mostra amb tota claredat els fins gravats, gairebé inapreciables a simple vista. Una imponent recreació del parament de la Cambra de les Vulves permet al visitant admirar les figures representades.

La sala es completa amb panells que recullen els altres conjunts artístics i amb un joc audiovisual que mostra una mà en negatiu, l'única representació d'aquest tipus coneguda fins avui a Asturies.

Mans de la cova de El Castillo (Cantabria)

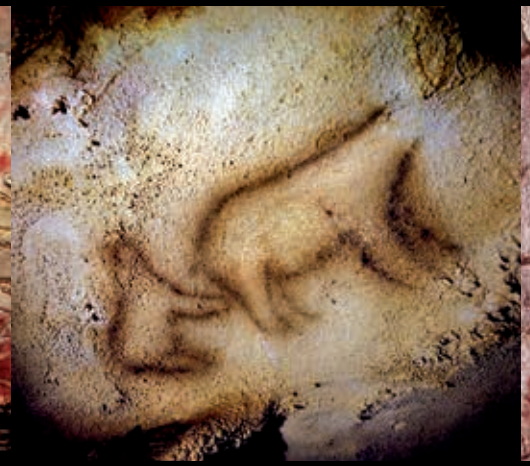

Óssos de la cova d'Ekain (País Basc)

Antropomorf de la cova de Llonín (Asturies)

Bisó de la cova de Covaciella (Asturies)

ÀREA 6

D'art paleolític a Patrimoni Mundial

A través d'una gran taula interactiva els visitants poden aprofundir en cinc aspectes en els que la cova de Tito Bustillo és un protagonista indiscutible: el Patrimoni Mundial, l'art rupestre cantàbric, la relació entre l'art rupestre i la natura, els problemes de conservació i el significat de l'art rupestre.

Sobre el centre de la taula penjen sis rèpliques de peces singulars d'altres coves asturianes realitzades a gran tamany en resina:

- El cap d'Entrefoces (Morcín)
- El gamarús o mussol de La Viña (Oviedo)
- La dent de catxalot gravat per les dues cares, de Las Caldas (Oviedo)
- L'escultura amb forma d'ocell de El Buxu (Cangas de Onís)
- El rodet de Llonín (Peñamellera Alta)
- L'os hioide de cèrvol decorat, de la Güelga (Cangas de Onís)

TITO BUSTILLO
CENTRO DE ARTE RUPESTRE

GOBIERNO DEL
PRINCIPADO DE ASTURIAS

CARP
CAMINOS DE ARTE RUPESTRE PREHISTÓRICO
CHEMINS DE L'ART RUPESTRE PRÉHISTORIQUE
PREHISTORIC ROCK ART TRAILS

Cultural Route of the
Itinéraire Culturel du
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

MÉS INFORMACIÓ:
CENTRO DE ARTE RUPESTRE DE TITO BUSTILLO
Avda. de Tito Bustillo, s/n – 33560 Ribadesella – Asturias
www.centrotitobustillo.com
info@centrotitobustillo.com

RESERVES:
A la web o als telèfons (+34) 902 306 600 – (+34) 985 185 860
Telèfon del centre: (+34) 985 861 255